

ÖRGÜTSEL DAVRANIŞ

Motivasyon
Motivasyon Teorileri - 2

YRD.DOÇ.DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

Motivasyon Kuramları

- Kapsam/İçerik Kuramları: Motivasyonu içsel etmenlere dayalı olarak açıklayan kuramlardır.
 - Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı
 - Alfender'in ERG Kuramı
 - Herzberg'in Çift-Faktör Kuramı
 - Başarı İhtiyacı Kuramı
- Süreç Kuramları: Motivasyonu dışsal etmenlere dayalı olarak açıklayan kuramlardır.
 - Vroom'un Beklenti Kuramı
 - Başarı Beklentisi Kuramı (Lawler/Porter)
 - Eşitlik Kuramı
 - Amaç Kuramı
 - Bilişsel Değerlendirme Kuramı

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Maslow insan güdülerinin, Hayvan güdülerinden farklı olduğunu belirtmiş ve bunların piramit gibi mertebeli olduğunu savunmuştur.
- ▶ İnsanı harekete geçiren ya da davranışını etkileyen ihtiyaçlar, henüz tatmin edilmemiş ihtiyaçlardır.
- ▶ Üst basamaktaki ihtiyaçlar, alt basamaktaki ihtiyaçlar belli bir dereceye kadar tatmin edilmişse ortaya çıkar.
- ▶ İnsanlar sahip olduklarından çok, sahip olmak istedikleri tarafından güdülenir.

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Yeme, içme, uyuma, cinsellik gibi temel fizyolojik ihtiyaçlar bu gruba girer.
- ▶ *İnsanın doğasında bulunan ve hayatını devam ettirebilmesi için zorunlu ihtiyaçlardır. İnsanlar devamlı bu ihtiyaçları bakımından uyarılır.*

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Ait olma ihtiyacı, her insanda kendisini daha güçlü hissedeceği, güven duyacağı, statü elde edeceği ve dayanışma ihtiyacını karşılayacağı bir gruba ait olma isteği
- ▶ Güvenlik ihtiyacı: Fiziksel ihtiyaçlarını karşılayan insanlar yaşamlarının sağlıklı ve rahat bir şekilde devam etmesini sağlayacak ihtiyaçlarının tatmini için çaba gösterirler.

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Kendini kanıtlama (gerçekleştirme) ihtiyacı: Bu aşamaya ulaşan insanlar yapabileceklerinin sınırını merak ederler ve bu sınıra ulaşmak için ellerinden geleni yaparlar.
- ▶ Sevgi ve takdir (saygınlık) ihtiyacı: Diğer kişiler tarafından onaylanma ve takdir edilme ihtiyacı.

Moslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

- ▶ Bilişsel ihtiyaçlar; bilme ve anlama ihtiyacını içerir.
- ▶ Estetik ihtiyacı; güzel şeylere yönelme ihtiyacını içerir.

Maslow'a göre kendini gerçekleştiren kişilerin ortak bazı özellikleri vardır:

- Gerçeđi daha iyi algılayıp daha rahat ilişki kurabilme:
- Düşünceleriyle ve davranışlarıyla kendi başlarına birey olma özelliğine sahiptirler:
- Sürekli yenilik ve değişim peşinden koşarlar.
- Kendini gerçekleştiren insanlar aralarındaki farklılıklara rağmen onlara saygı duyarlar.
- Espri yetenekleri gelişmiştir.

Maslow'un Modeline yönelik eleştiriler

- Bütün insanların ihtiyaçlarının aynı sırayı izleyeceği varsayımı doğru değildir.
- Alttaki ihtiyaç gidermeden üstteki ihtiyaçların doğmayacağı varsayımı doğrulanmış değildir.
- Modeldeki ihtiyaçların tümünün tüm insanlar için söz konusu olduğu varsayımı bilimsel temelden yoksundur.